

Els Llull de Roc Casagran

Carles Montpart Tura

Entre la gran quantitat de noves veus que han aparegut darrerament en el panorama literari català, destaca especialment el nom de l'escriptor sabadellenc Roc Casagran. Amb motiu dels últims títols que ha publicat a l'editorial Sembra Llibres, fem un breu repàs de la seva producció fins avui.

Poeta i narrador

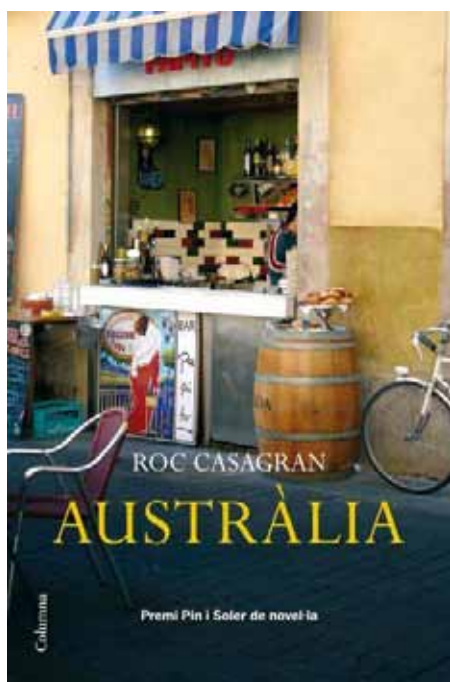
Roc Casagran (Sabadell, 1980) és llicenciat en Teoria de la Literatura i Literatura Comparada i actualment treballa de professor de secundària. Complementàriament a aquesta feina i a la d'escriptor, Casagran ha col·laborat esporàdicament amb diversos mitjans de comunicació (*Ordint la trama*, *El Punt*, *Ara*, *La Directa*, Catalunya Ràdio, Ràdio Castellar, Ràdio Sabadell...) i actualment escriu articles d'opinió cada dimarts al portal *Fotlipou*. També participa a les *Tertúlies del Matí* de Catalunya Ràdio de Mònica Terribas i manté una presència força activa a les xarxes socials *Twitter* i *Instagram*.

Pel que fa a la seva carrera literària, l'escriptor vallesà es va iniciar amb la publicació dels llibres de poemes *Els carrers de les fàbriques* (Premi Martí Dot, Viena, 2002), *Trènicament trennificats* (Emboscall, 2005) i *Després de Sarajevo* (Premi Miquel Àngel Riera, Sa Nostra, 2005), trajectòria que ha continuat, fins ara, amb *L'ombra queixalada* (Premi de Poesia Parc Taulí 2010, Pagès Editors). Amb relació a aquest vessant poètic de la seva obra, Casagran també ofereix recitals de poesia, de vegades acompanyat pel cantautor Cesc Freixes i, darrerament, amb motiu de la publicació del seu últim llibre, amb Borja Penalba i Mireia Vives.

Quant a la narrativa, Roc Casagran es va donar a conèixer amb una obra escrita conjuntament amb el futbolista Oleguer Presas, *Camí d'Ítaca* (Mina, 2006) i va continuar després amb les novel·les *Austràlia* (Columna, Premi Pin i Soler, 2007), *Un ós panda al pas zebra* (Columna, 2011) i *Ara que estem junts* (Columna, 2012). Es tracta de novel·les que representen un cert tempteig de l'autor a la recerca d'una veu narrativa

Roc Casagran

i un estil propis. A *Austràlia*, per exemple, Casagran ens dibuixa, tot i que sovint de forma excessivament esquemàtica, un seguit de personatges que, amb poc més de vint anys, intentaran plantejar-se anar més enllà del que la seva vida anodina els pot oferir. L'anhel d'un horitzó més ple d'experiències —simbolitzat per un projecte de viatge a Austràlia— servirà per mostrar-nos una realitat monòtona i sense gaires horitzons personals i professionals. Una vida que sovint impedeix als personatges —la Petra, l'Àgata, el Còdol i el Calamarsa, tots amb nom de pedra, com el del propi autor— l'accés a la felicitat. A la novel·la hi ha la voluntat clara de retratar el desencís d'una generació que, malgrat haver crescut en una certa abundància material, no acaba de trobar el seu lloc en el pas de la vida jove a l'adulta.

Ara que estem junts, en canvi, és una novel·la que situa l'acció en els inicis de la Guerra Civil i que explica la separació de

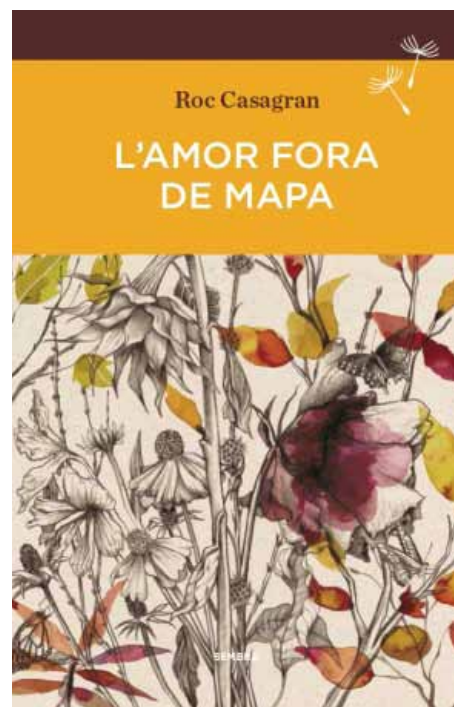

dos germans bessons a causa de l'exili. La major part de la trama es desenvolupa en les dures condicions del camp de refugiats d'Argelers i, cap al final, a Mèxic, on els protagonistes refaran la seva vida. La novel·la, molt ben escrita, aconsegueix un to emotiu que no cau mai en l'excés sentimental i utilitza un llenguatge adequat a l'opció narrativa triada per Casagran, ja que el relat que llegim, de fet, és la narració que el protagonista ha acabat escrivint i que ha estat llegint en veu alta al final de la seva vida. La novel·la és també una història d'amor adolescent, cosa que fa que, malgrat que no s'hagi publicat en cap col·lecció específica de narrativa juvenil, sigui molt adequada per als lectors joves. Una bona recomanació, per exemple, com a lectura complementària a l'ensenyament secundari quan es tracta el tema de la Guerra Civil, dels camps de refugiats i de l'exili. L'obra disposa, a la web de l'editorial, d'una *Guia didàctica* per treballar-la més a fons.

Llull, el protagonista

És amb la seva última novel·la, però, *L'amor fora de mapa* (Sembra Llibres, 2016), que Roc Casagran es va consolidant com una de les veus narratives més interessants entre els escriptors joves. Ara els personatges han crescut respecte, per exemple, dels que protagonitzaven *Austràlia* —passem dels vint-i-pocs als trenta-i-pocs— i el problema de la seva ubicació en la societat i

de la consolidació de les seves relacions sentimentals es fa una mica més angoixant. Casagran, a partir del mateix recurs literari que ja va utilitzar a *Ara que estem junts* —el protagonista que ha escrit la novel·la que llegim— basteix una sòlida narració sobre les servituds i les limitacions de l'amor convencional al qual sovint els personatges es veuen abocats. El protagonista, en Llull, un jove que ha de refer la seva vida des del moment en què la Clàudia l'abandona, és la mirada a través de la qual el lector s'endinsarà en el passat tant de l'un com de l'altra i en la història de l'Eldar, un bosnià de Sarajevo arrencat brutalment del seu entorn a causa de la guerra

i que constituirà un complement tragicòmic de tots dos.

Roc Casagran demostra en aquesta última novel·la un gran domini del llenguatge literari i una eficaç dosificació de la trama, elements que acaben bastint el que al nostre entendre és una gran novel·la sobre l'amistat i les fronteres de l'amor. L'obra és també una interessant reflexió sobre la literatura i el poder que pot tenir per ajudar-nos a superar circumstàncies personals adverses, aspecte que d'altra banda ja era evident a l'esmentada *Ara que estem junts*. Un altre dels temes presents a l'obra, i que també és recurrent a les novel·les de Casagran, és el de la reflexió al voltant de la possibilitat del suïcidi com a resposta al rumb sense sentit que pren algun cop la vida dels personatges a partir d'algun fet dramàtic.

L'amor fora de mapa inclou diversos poemes que Llull, el protagonista, que és poeta, escriu a la Clàudia i que serveixen per

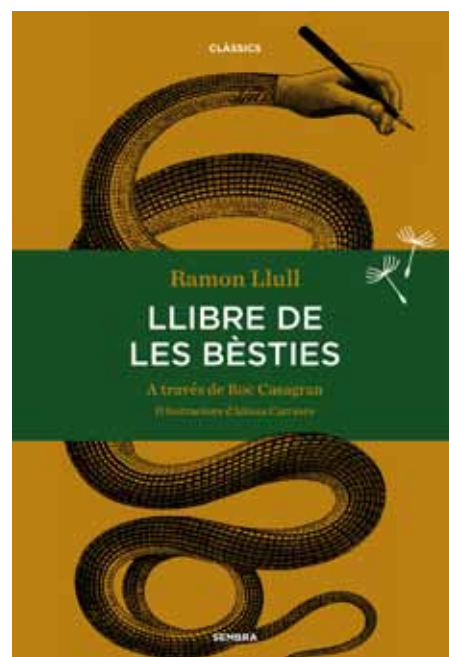
donar un encertat contrapunt líric als clarsobscurs de la seva relació. Mireia Vives i Borja Penalba han musicat aquests poemes, i l'autor els ha editat en un CD que és la base de l'espectacle poètic que amb el mateix nom que la novel·la l'autor de Sabadell ofereix per tot Catalunya. A la completa web de l'autor (www.roccasagran.cat) els lectors interessats poden trobar, entre molta altra informació i documents sobre l'autor, una agenda on es detallen les dates i els llocs on tenen lloc aquests concerts-espectacle a partir del poemes del llibre.

L'altre Llull

Tal i com comentava Pere Puigdomènech a *latortugaavui* del mes passat, enguany s'està duent a terme la celebració de l'Any Llull, amb motiu de la commemoració del set-cents aniversari de la mort del gran escriptor mallorquí. D'entre les diverses publicacions que s'han editat motivades per aquesta efemèride, destaquem, per acabar, l'adaptació al català modern que ha fet l'autor de Sabadell del *Llibre de les bèsties*

RAIMUNDVS LLVLLIVS.
MAIORICANVS.
Philosophus, Medicus et Theologus et Sectarum quasi Lulliarum dictus conditor.
Natus Anno 1232. Obiit Anno 1312.
In collectione Frederici Roth-Schulzei. Neapoli.

(Sembra Llibres, 2015). Es tracta d'una versió actualitzada del gran clàssic de Ramon Llull que Roc Casagran ha sabut confegir amb gran encert a través d'un llenguatge plenament actual i que es llegeix amb una gran fluïdesa. El *Llibre de les bèsties* "a través de Roc Casagran" —que és com es presenta aquesta edició, il·lustrada per Aitana Carrasco— s'allunya sovint de la literalitat del text original, però compleix perfectament amb l'objectiu d'introduir sense entrebancs lèxics les noves generacions lectores en el món de les intrigues pel poder que reflecteix l'obra de Llull. Per a aquells que vulguin una aproximació més fidel al text original lul·lià, Proa acaba d'editar-lo, acarat amb una versió moderna molt més fidel i literària a càrrec de Miquel Desclot, i amb unes magnífiques il·lustracions de Perico Pastor.